

[Holstein.]

henvistes til, at denne Ordning kun er gennemført i faa andre Lande. Saa vidt jeg ved, er Forholdet det, at foruden i Svejts, hvor den altsaa stadig findes, har den lige til Krigens Afslutning ogsaa været gældende i Østrig, og i vort Naboland Norge har den store Forsvarskommission, der blev nedsat i 1920, indgaaende beskæftiget sig med dette Spørgsmaal. Norge er maaske det Land, som med Hensyn til Værnepligtens praktiske Udførelse mest af alle i Europa ligner Danmark, og her har man til det allersidste indgaaende beskæftiget sig med Tanken om en Værneskat. Spørgsmaalet havde allerede tidligere være fremme i det norske Storting; i Odelstinget kom det til Behandling i Begyndelsen af dette Aarhundrede, men faldt, ikke fordi der var et Flertal, som var principielle Modstandere af Tanken, men fordi man ikke kunde blive enig om den praktiske Udførelse. Det var i Virkeligheden paa denne Uenighed om den praktiske Udførelse — en Uenighed, der angik Detailspørgsmaal, bl. a. om Udvandrere var pligtige eller ikke pligtige at betale Værneskat, naar de stod i Rullen, samt Spørgsmaalet om, hvorledes Progressionen skulde udformes for den Del af Skatten, der gik ud over det ensartede, paa alle paalignede Grundbeløb —, Forslaget strandede, men ikke paa principiel Modstand imod Tanken om en Værneskat. I Forsvarskommissionens Betænkning udtales der af Kommissionens Flertal om Betimeligheden af en Værneskat i Anledning af, at Rekrutkontingentet foreslaas saa stærkt indskrænket, som det nu er Tilfældet i Norge, følgende, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal citere, det er kun nogle faa Linier:

„Forudsætningen for den Forsvarsordning, som foreslaas i Betænkningen, nemlig den stærkt indskrænkede Indkaldelse af værnepligtigt og tjenstdueligt Mandskab, bør være, at det arbejdsdygtige værnepligtige Mandskab, som af en eller anden Grund fritages for Øvelser i Fred, tillægges en Værnepligtsskat eller paalægges et eller andet civilt Samfundsarbejde, og at denne Skat eller dette Arbejde saa vidt gørligt kommer til at svare til den økonomiske Lettelse, de paagældende opnaar ved at fritages for de militære Øvelser. Det vil i modsat Fald vække berettiget Uvillie hos dem, som maa aftjene deres Værnepligt, at et stort Antal jævaldrende slipper helt fri, et Forhold, som heller ikke stemmer med det berettigede Krav paa ligelig Fordeling af Samfundsbyrderne, som en

demokratisk Samfundsordning forudsætter. Ja, det vil kunne føre til ligefrem skrigende Uretfærdighed. Det kunde f. Eks. let hænde, at en fattig Mand maatte forlade sit civile Erhverv og sin Familie for at gøre Militærtjeneste, samtidig med at hans velstillede og kanske endog formuende Nabo trak sig fri for Øvelserne uden til Gengæld at blive paalagt nogen anden Ydelse til Samfundet. Og det er, allerede som Forholdene nu er, lidet rimeligt, at en Mand, som kanske bare lider af en Smule Platfod, en stiv Finger eller en eller anden mindre Skavank, som intet Skaar gør i hans Evne til at drive sin Næring, slipper enhver Ydelse til det Lands Forsvar, under hvis Beskyttelse han kanske driver en indbringende Virksomhed eller har erhvervet sig en betydelig Formue, medens den i fysisk Henseende fejlfri unge Mand, som kanske kæmper haardt for at ernære sig og sine, maa forlade sin Virksomhed for at ofre en længere eller kortere Tid paa at dygtiggøre sig for Landets Forsvar. Dette Forhold er af ikke ringe Betydning. Man maa nemlig erindre, at mindst 30 pCt. af Landets mandlige Ungdom nu slipper for enhver Militærtjeneste i Fred, og at en stor Del af de øvrige bare indkaldes til korte Øvelser.“

Saaledes saa Flertallet i den norske Forsvarskommission — og der var sikkert Venstremænd, der hørte til Flertallet — paa dette Spørgsmaal. Jeg kan ikke se rettere end, at disse Betragtninger fra A til Z er rigtige og stemmende med Ret og Billighed.

Det er ud fra disse Grundbetragtninger, mit Forslag er fremsat, og jeg har tænkt Skatten anvendt i Overensstemmelse med J. C. Christensens Udkast i sin Tid først og fremmest til at lette Byrderne for det ældre Mandskab under Genindkaldelserne. Det er rigtigt, hvad den højtærede Forsvarsminister gjorde gældende som Begrundelse for Nedsættelsen af Genindkaldelsestiden fra 2 Gange 28 Dage til 2 Gange 14 Dage, at denne Byrde hvilede tungt paa det ældre Mandskab. Jeg har selv set hjemme paa min Egn under de nys afsluttede Manøvrer, hvorledes Arbejdere, Landarbejdere, Skovarbejdere med Kone og en ret stor Børneflokk, er blevet indkaldt og har været hjemme fra i mere end en Maaned, uden at de i den Tid fik andet end deres Soldaterlønninger, og det er jo ganske umuligt for Konen og Børnene at leve af det. Manden maa tage paa Kredit hos Købmanden eller laane hos Slægt og Venner, hjælpe sig frem, som